

INDEX.

I.	—	—	—	Excercita controversiarum illustrium de Soto Vellejano.
II.	—	—	—	de sponsalibus.
III.	—	—	—	de tutela ex jure publico, feodali et canonico.
IV.	—	—	—	de testamento inefficaco.
V.	—	—	—	de Testamentis Principum Imp.
VI.	—	—	—	de successoribus ab intestato quoad ascendentes et collaterales.
VII.	—	—	—	de consilio.
VIII.	—	—	—	de comodato.
IX.	—	—	—	de cambio.
X.	—	—	—	de actionibus.
XI.	—	—	—	de artibus.
XII.	—	—	—	de aedificiis.
XIII.	—	—	—	de fidejussoribus.
XIV.	—	—	—	de servitio imperii.
XV.	—	—	—	de donationibus mortis causa.
XVI.	—	—	—	de liberis illegitimis.
XVII.	—	—	—	de legitima.
XVIII.	—	—	—	de lege Rhodra de jactu.
XIX.	—	—	—	de jure et eius officio.
XX.	—	—	—	jure verandi.
XXI.	—	—	—	de rebus pro derelictis habitis.
XXII.	—	—	—	de patria potestate.
XXIII.	—	—	—	de pretio in emptione venditione.
XXIV.	—	—	—	de appropriationibus.
XXV.	—	—	—	de vi publica vel privata.
XXVI.	—	—	—	de testamentis.

Wd. 79.

Q. D. B. V.
DISSERTATIONIS JURIDICÆ,
DE

LXX.

TUTELIS,

PRIORA CAPITA

PRÆSIDE

*VIRO Nobilissimo, Amplissimo,
Consultissimo atq; Excellentissimo*

DN. JOHANNE HENRICO
FELTZIO,

J. U. D. Pandect. & Juris Canonici
P. P. Ordinario, & Capituli Thomani
Canonico,

SOLENNI *Disquisitioni*

Ad d. 18. Februarij Anno M DCC V.

sistit

JOH. JOSEPHUS MANNIERE,
Molsheimensis, Auctor.

ARGENTORATI,
LITERIS JOSIÆ STÆDELII, Acad. Typogr.

Reverendo ac Clarissimo
V I R O
DN. JO. GEORGIO
WINTERER,
Parocho in Hipsen, Limmersheimb
& Ichtratzheimb,
FRATRI SVO VTERINO,

*Quod liberali manu haecenus ad studia sumptus
suppeditare & affectu plusquam Fraterno me prosequi
voluit*

EXERCITIUM HOC ACADEMICUM
sacrum esse cupio

JOHANNES JOSEPHUS MANNIERE,
Molshemensis, Auctor & Resp.

I. N. D. N. J. C.

CAPUT I.

Quid & quotuplex Tutela.

THESIS I.

Tutelam à tuendo dici evincit §. 2. *Instit. de Tut. & l. 1. §. 1. π. eodem.* Sicut enim ædituus debet tueri ædes sacras ita Tutor obstrictus tueri atque defendere pupillum.

THES. II.

Vox tutelæ aliquando capitur pro qualibet defensione & conservatione cujuslibet rei veluti pro defensione corporis sui, *l. 3. π. de Justitia & Jure*, pro defensione ædificiorum *l. 7. §. 16. π. solut.*

A 2

Ma-

Matrim. quemadmodum pro tuitione rerum dotalium *l. 15. π. de impens. in res dot.* pro defensione rerum in aliquod prædium illatarum, *l. 1. Cod. de verb. Et rer. sign.* Hoc vero loco sumitur pro defensione pupilli unde Tutores quasi tutores pupilli atque defensores appellantur §. 2. *Instit. de Tut. Et l. 1. §. 2. cod.*

THES. III.

Est vero tutela ut Servius peritissimus ille dialecticus quem *Cicero* hoc nomine laudat *lib. 2. de Offic.* definivit & ab *Ulpiano* in *l. 1. π. de Tutelis*, & ab Imperatore in *Instit. hoc Tit.* recensetur, vis ac potestas in capite libero ad tuendum eum qui propter ætatem se defendere nequit Jure Civili data atque permessa. In definitione hæc cum multæ occurrant controversiæ, summarie eas referre & certa inde asserta formare animus est.

THES. IV.

Tutela recte *vis Et potestas* dicitur, quomodo eadem hæc verba eodem titulo
repe-

repetuntur §. 2. *Inst. de tut.* & juncta quoque reperiuntur in Interdicto quorum bonorum §. 3. *Inst. de interdictis* nec non l. 1. π. *de noxal. action.* l. 7. *Cod. de Codicillis.*

THES. V.

Vis vero non est aliqua violentia offensiva & injusta quæ vel domino in servos inhibita est, §. 2. *Inst. de his qui sui vel alieni*; magis adhuc parentibus in liberos quia patria potestas in pietate non atrocitate consistere debet l. 1. π. *ad legem Pompeiam de parricidiis*, maxime vero tutoribus ne dum quis pupillum defendere debet, eum offendat aut lædat, sed vis est magis defensiva sive virtus & efficacia juris, quæ sese exerit in suppletionem voluntatis, dum tutor author fit pupillo, debilemque ejus voluntatem supplet, sicut potestas tutoris administrationem respicit.

THES. VI.

Quando actio tutelæ ex quasi contractu oriri dicitur §. 2. *Instit. de oblig. qua quasi ex contr. tutelæ* vox pro effectu istius

A 3

pote-

potestatis vel pro administratione & gestione accipitur.

THES. VII.

Nec Tutela actus legitimus est; licet enim dependeat ex speciali lege tutoris datio, *princ. § 1. de Attiliano tut. l. 8. pr. de tut. dat. juncto tit. de officio eius qui vices alicuius Judicis obtinet*, attamen aliud est tutoris datio quæ tunc ad actus legitimos referri potest *l. 77. π. de regulis Juris*, aliud tutela ipsa. Ut rem paucis comprehendam, Tutelæ datio est actus legitimus, tutelæ susceptio quasi contractus, tutela ipsa vis & potestas.

THES. VIII.

Caput liberum hic pupillum notat tanquam hominem qui absolute sui juris est; nec enim Patri subesse potest nec domino *l. 6. §. ult. § 14. pr. π. de tut.* Cum tutor etiam filius familias fit, *pr. Instit. qui testam. tut. dar. poss. & l. 9. de His qui sui*: unde fit ut tutor huic capiti libero opponatur, *§. 2. Instit. de tut.*

TH. IX.

THES. IX.

Tutio tutoris principaliter personam pupilli respicit, l. 30. π. de administ. & peric. secundario etiam bona l. 1. π. de legit. tut. l. 12. §. 3. π. de administ. & peric. ut tutor differat à Curatore qui bona principaliter & personas secundario spectat l. 6. §. ult. π. de tut. l. 8. Cod. de Nuptiis.

THES. X.

Per verba *Jure Civili* jus naturale non excluditur, sed saltem determinatur; cum juri naturali conveniens sit, ut ille qui perfectæ ætatis non est, alterius tutelâ regatur & defendatur §. penult. Instit. de Attiliano tut.

THES. XI.

Ætatis respectus habetur nempe pupillaris quæ subsequentiæ annorum principium est ut tutor differat à Curatore qui ob longè plures alias causas constituitur §. 3. Instit. de Curat.

THES. XII.

Ultima verba *data* & *permissa* modum,
quo

quo tutor fit, respiciunt, nempe à lege immediate ut legitimus vel lege permitte-
tente ut reliqui *arg. l. 11. π. de verb. significat.*

THES. XIII.

Dividi tutela potest variè; nam ratione originis est vel testamentaria *toto tit. π. de test. tut.* vel legitima *toto tit. π. de legit. tut.* vel dativa *toto tit. π. de tutoribus* & *Curat. datis.*

THES. XIV.

Testamentaria est, quæ à parentibus jure potestatis patriæ in liberos suos impubes testamento constituitur & defertur, & omnium prima est; quamdiu hæc speratur cessat legitima *l. 11. π. de testam. tut.*

THES. XV.

Subdividi hæc potest in tutelam testamentariam *absolutè* dictam de qua agitur *§. 3. Instit. de tutelâ* & *toto tit. Instit. qui testam. tut. dare poss.* & secundum quid testamentariam sive mixtam quæ occasionem ex testamento habet, sed vim à Magistratu

stratu accipit. Unde cum testam. & dativa cognationem quandam habet; magis tamen dativæ accensenda est quam testamentariæ quoniam Magistratus tutorem à defuncto non ritè datum demum confirmat, & hac confirmatione vim ac valorem ei tribuit *l. 23. π. de excus. l. 3. Cod. de tutelis & toto tit. π. de Confirm. tut.*

THES. XVI.

Legitima est, quam deficiente testamentariâ lex ipsa defert, *l. 11. π. de regulis Juris.* Hæc respiciebat saltem masculos *arg. tit. Instit. de legit. patr. tut.* in verbis: *Si à fœminâ impubes manumittatur* alius fit tutor; hodie tamen etiam cadit in fœminas intimo affectu conjunctas unde forsan non male subdivideretur in *extraordinariam seu irregularem seu anormalam* quæ contra communes juris regulas personis ascendentibus fœminis deferitur, *Nov. 118. cap. 5.* & *ordinariam* quæ Masculis conceditur.

B

TH XVII.

THES. XVII.

Olim quidem deferebatur agnatis seu legitimis, *pr. Instit. de legit. agn. tut.* ob jus successionis *arg. tit. Instit. de legit. patron. tut.* Hinc ratione successionis extendebatur ex mente legis ad patronos, *toto tit. Instit. de legit. patron. tutelâ.*

THES. XVIII.

Ad similitudinem concedebatur parentibus qui impuberes emancipaverant, *tit. Instit. de legit. parent. tut. tit. 18.* tandem fratribus in fratres à patre communi emancipatos quæ fiduciaria appellabatur à contracta fiducia, qua pater manumissor in manumittendo utebatur, in cuius locum filius majorennis succedebat, *tit. Instit. de fiduciariâ tutelâ,* hodie omnibus cognatis in genere *Novella 118. cap. 3.* ita tamen ut proximiores præferantur remotioribus, *Nov. 118. cap. 3.*

THES. XIX.

Tutela tandem dativa est quam cessante legitima Magistratus competens,
toto

*toto tit. π. de tut. & Curat. ad petitionem
 successorum veluti matris, & propinquo-
 rum, l. 2. §. 1. π. qui pet. tutores l. 6. 9. 10.
 Cod. eodem & l. 10. Cod. de legitimâ Hære-
 dit. vel etiam ex officio constituit l. 6. Cod.
 qui dare tutores possunt l. 1. π. de Jurisdi-
 ctione.*

THES. XX.

Ratione tutorum triplex est tutela a-
 lia *honoraria l. 3. §. 3. de administratione
 tut.* quæ tutori primario in reliquos in-
 spectionem concedit. *dict. lege alia Noti-
 tia Causa* delata quæ reliquis informatio-
 nem dat. *l. 14. §. 6. solut. l. 32. §. 1. de testa-
 ment. tut.* alia administrationis causa quæ
 gestiones respicit *l. 14. §. 1. de solut.*

THES. XXI.

Dividi porro posset tutela in *delatam*
 & *susceptam*; quarum illam qui potesta-
 tem habet effugere potest. Hanc vero de-
 serere nequit, §. 3. *Instit. de excusat. tut.*
 & à quarum illa redux Reipublicæ causa
 immunis est ad annum, §. 2. *Instit de ex-*

cusat. tut. hanc vero statim recipere debet, *dicto §.*

THES. XXII.

Dividi etiam posset in *durantem* in quâ nisi suspicionem quis incurrat Jure Civili tutor ad rationes durante officio cogi nequit *arg. l. 9. §. 4. π. de tut. & rationibus distrahend.* & in tutelam finitam quæ rationum reddendarum necessitatem imponit, *l. 9. Cod. arbitr. tut.*

THES. XXIII.

Rursus in tutelam indivisam & divisam, *arg. tot. tit. Cod. de dividendâ tutelâ;* & enim harum specierum quælibet certa jura à juribus specierum reliquarum distincta post se trahit.

CAP. II.

CAPUT II.

De Origine Tutelæ.

THESIS I.

Quotum suum quælibet tutela habet ex Jure Naturali; impuberes enim in tutelâ esse naturali conveniens est juri, ut is qui perfectæ ætatis non est alterius tutelâ regatur, §. 6. *Instit. de Attil. tut.* Cum tamen Jus naturale non determinet quis defensionem talem suscipere debeat, in adjutorium venit lex Civilis in omnibus tutelarum speciebus quæ determinat quis tutor fieri possit, quis teneatur, quomodo detur, quousque potestas ejus se extendat, quomodo conveniatur & aliquando tutor esse desinat.

THES. II.

Exerit tamen hanc lex potestatem vel permittendo vel dando; quo Imperator in ultimis tutelæ definitionibus verbis, *data & permissa*, respexisse creditur; nam &

B 3

testa-

testamentaria à lege 12. tab. introducta est
l. 1. pr. π. de testam. tut. aliisque juribus
 Civilibus circumscripta, sic & dativa or-
 tum suum ex legibus habet pro ut appa-
 ret *ex toto tit. Instit. de Attil. tut.* Prætores
 namque & Tribuni Romæ dabant ex lege
 Attilia, Præsides Provinciæ, ex lege Juliâ &
 Titia; hinc Consules ex officio; Prætores
 rursus ex constitutionibus §. 3. *Instit. de*
Attil. ex moribus præfectus urbi, ex con-
 stitutione Justinianeâ defensores civita-
 tum cum Religiosissimo Antistite & Juri-
 dicus Alexandrinæ Civitatis.

THES. III.

Primario tamen & principaliter tute-
 la legitima originem suam habet ex lege
 12. tab. à quâ legitimi vocantur, *pr. Instit.*
de legit. agnat. tut. interpretatione etiam
 deferebatur patronis, *pr. Instit. de legit. Pa-*
tron. tut. horumque exemplo parentibus
pr. Instit. de legit. parent. tut. & tandem
 fiduciariis, *tot. tit. Instit. de fiduciariâ tu-*
tela.

TH. IV.

THES. IV.

Novellæ vero hoc jus etiam extendunt ad matrem & aviam *Nov. 118. cap. 5.* & ad cognatos & ex foeminis descendentes *Novella ead.* Hinc transeundum jam specialiter ad personas dantes, recipientes & datas.

THES. V.

Dant imprimis tutores testamentarios qui possunt facere testamenta ut certa regula sit, qui testamentum condere nequit, is nec potest testamentarium tutorem constituere. Sed multi testamentum quidem conficere valent, nequeunt tamen defectu patriæ potestatis tutores dare: Hinc inferimus furiosum & mente captum tutorem testamento constituere non posse, *l. 40. de regulis juris § 17. π. qui testament. facere possunt*, nisi tempore intervalli, *l. 9. Cod. de testam. l. 6. Cod. de Curatore furios. l. 20. §. 4. qui testam. facere poss.*

TH. VI.

THES. VI.

Dare quoque nequit summè ebrius cum nec testamentum scribere nec nuncupando proferre possit, nec iratus, *l. 48. π. de regulis juris*, cum ira furor brevis sit vixque deliberatam mentis dispositionem permittat. De impubere non dicam cum talis Jure Civili nec Nuptias celebrare multò minus liberos gignere queat. Sed nequidem tutorem dat si malitia ætatem suppleat, liberosque genuerit, cum testamentum sit juris publici nec facultas ejus competat nisi ei cui Lex concessit.

THES. VII.

Difficilior quæstio est de minore quippe qui non solum nuptias inire potest sed & liberos gignere & testamentum facere valet, *l. 4. Cod. de testam.* quæ omnia inferre videntur quod minor testamento tutores dare possit, *arg. §. 7. Instit.* verbis: *cui totorum bonorum in testamento dispositio data est, quare non similiter ei quemadmodum alias res ita & tutelam in ultimà volun-*

voluntate disponere possit. Sed obstat, quod videri posset eum à tutoris datione abstinere debere, *arg. §. 13. Instit. de Excusat. tut.* cum incivile sit eum qui alieno auxilio in rebus suis administrandis egere noscitur tutelam subire ergo & hanc alteri demandare. Placet tamen affirmativa.

THES. VIII.

Surdi & Mui per accidens ut jure antiquo à principe testandi facultatem impetrabant. *l. 7. π. qui test. facere poss.* ita novo jure recte testantur *l. 10. Cod. de testam. l. unic. Cod. de Theauris* & à tutelæ datione arcendi non sunt.

THES. IX.

Nec ab eâ repellendus est cæcus si loco sui octavum testem aliasque solennitates observare velit *l. 8. Cod. qui testam. fac. possunt*, quas tamen in testamento inter liberos solos facto eum observare debere cum *Ludovello Exercitatione 7. Thes. 5. litera F. contra Trentle-*

III .HI

C

rum

rum Disput. 10. Thes. 3. litera L. negamus.

THES. X.

Frustra quoque daret qui Civis Romanus non est, *l. 3. π. qui testam. facere non poss. authent. omnes peregrini Cod. Communia de successiombus.* Hinc dare nequit servus, *l. 32. de regulis Juris*, nec ab hostibus captus, *l. 8. pr. π. qui testam. fac. poss. §. fin. Instit. de testam. ordinandis*, bene vero dat si antequam capiatur testamentum condatur vi legis Corneliae & juris postliminii.

THES. XI.

Multò minus tutores testamento dant facti poenae servi *l. 1. ad legem falcidiam*, & deportati *l. 17. §. 1. π. de poenis*, *l. 8. §. 1. §. l. 2. 3. π. qui testam. facere poss.* quibus accensendi sunt banniti & à Camera vel Imperatore proscripti.

THES. XII.

Relegatis dandi tutores potestas nullatenus est, *arg. l. 4. π. de interdict. §. relegatis.*

TH. XIII.

THES. XIII.

De filiis familias qui de Castrensibus testari possunt disquisitio dijudicatu difficilis est; eandem tamen iisdem negamus, exinde quod liberos suos non habeant sub potestate. Prodigum ante prodigalitem, quem dederunt tutorem, ei tutela auferenda non est, *arg. l. 18. pr. π. qui testam. facere poss.*

THES. XIV.

Hæreticis quoque declaratis cum testamenti factio adempta sit, tutores hi dare non possunt, *authent. Credentes Codic. de hæreticis.* Ea datio inhibenda est & Apostatis, *l. 3. Cod. de Apostatis,* ut inhibita est usurariis manifestis, *cap. fin. de usuris in VI.* atque intestabilibus qui propter crimen famosum damnati sunt, *l. 18. §. fin. qui testam. facere poss.*

THES. XV.

Quod si pater Monasterium ingressurus est num poterit liberis suis dare tutorem? asserendum hoc est, si fecerit testa-

mentum antequam ingrediatur, *argum. Novell. 123. cap. 88. Et auth. si qua mulier Cod. de sacrosanctis ecclesiis.*

THESIS XVI.

Personis his sepositis, si quis testamentum jure fecerit quoad solennia, aliquis tamen in eo reperiatur defectus potestatis, aliquando tutorem quidem dat non ut purè sit testamentarius sed à Magistratu confirmandus.

THESIS XVII.

Legitimis tamen præferendus; sic pater filio emancipato jure tutorem non dat. §. *fin. Instit. de tut.* ejus tamen datio confirmatur sine inquisitione, *d. §. quod extendendum quoque est ad alios per sexum virilem ascendentes, l. 1. §. 2. de confirm. tut. vel Curat. nisi circumstantiæ aliud suadeant, l. 8. 9. 10. π. de confirm. tut. vel Curat.*

THESIS XVIII.

Pariter nec mater testatrix rectè tutorem dat, §. *1. Instit. de adoptionibus*, hujus
ta-

tamen & ex lineâ maternâ ascendentium imo aliquando extranei quoque datio sustinetur à Magistratu, *l. 4. π. de testament. tut. l. 2. de confirm. tut.* factâ inquisitione per Magistratum superiorem vel accepta satisfactione à Magistratu inferiore, *l. 2. § 5. π. de confirm. tut.* tandem nec patronus recte tutorem dat. *l. 1. §. 1. versu si ita π. de confirm. tut.* interdum tamen & hujus datio confirmatur, *l. 4. π. dicto tit.*

THES. XIX.

Dicendum jam esset quænam leges tutores darent, sed brevibus rem completor; dabat quondam lex 12. tabul. *pr. Instit. de legit. agn. tut.* hinc per interpretationem populus, *arg. tit. de legit. patr. tut.* & forsan idem tutelam deferebat parentibus, *arg. tit. Instit. de legitim. parent. tut.* Novella vero constitutio plures adhuc facit tutores de quo videri potest. *Nov. 118. cap. 5.* hoc saltem observato ut qui tutelam accipere debent, perfectæ sint ætatis, *verbis final. tit. Instit. de fiduciaria tut.*

THES. XX.

Circa tutelam dativam jus diversis temporibus fuit diversum; reperimus enim in *tit. Instit. de Attil. tutore* quadruplicis juris vestigia. De cœtero vi jurisdictionis nemo dat tutorem, sed opus est speciali aliquâ lege, vi cuius Magistratui jus competat dandi tutores prout videre est *ex l. 8. π. de tut. de Curat. datis* juncta 1. *Cod. de officio pratorum, § 2. Cod. de officio ejus qui vices alicujus obtinet.*

THES. XXI.

Breviter qui dare tutores vult tanquam Magistratus debet esse competens, seu specialem habere concessionem, *l. 6. π. de tut.* hanc autem potestatem ab initio lex Attilia concesserat in urbe prætori urbano & tribunis plebis; in provinciis vero lex Juliâ & Titia provinciarum præsidibus, *pr. Instit. de Attil. tutore.*

THES. XXII.

Postea & consules ex inquisitione tutores dare cœperunt, *§. 3. Instit. dict. Tit. do-*

donec prætores satisfactione exacta, & administrationibus postulatis ex constitutionibus dabant, *dicto §. 3.*

THES. XXIII.

Porro tutores dandi potestas collata est, præfecto urbi & in provinciis præsidibus, §. 4. *Instit. de Attiliano tutore.*

THES. XXIV.

Tandem Justinianus potestatem hanc concessit defensoribus Civitatum cum religiosissimo Antistite aliisque personis publicis; Juridico Alexandrinæ Civitatis si pupilli facultates ad quingentos solidos valeant, §. 5. *Instit. de Attil. tut.*

THES. XXV.

Hodie subditis Imperii Romano-Germanici mediatis tutores dant qui habent jurisdictionem ordinariam etiam inferiorem; immediatis vero Statibus dantur à Camera vel Imperatore *Gail. lib. 1. obs. 1. Numero 42.*

TH. XXVI.

THES. XXVI.

Sed cum alio in loco possit educari pupillus ibique habere domicilium, *vid. l. 3. Cod. de Municipiis.* alibi vero bona sita esse possint, quæritur *l. un. in fin. Cod. ubi petuntur tutores*, quis Magistratum tutorem constituet? & respondetur præferri Magistratum domicilii, *dicta lege unica Cod.* Cui tamen si bona ultra centesimum lapidem sita sunt Magistratus ratione bonorum alterum tutorem adjungit, *l. 21. §. 2. de excusationibus:*

F I N I S.

TH. XXVI.

Ka 3202.

Vp
18

ULB Halle

007 678 533

3

Q. D. B. V.
DISSERTATIONIS JURIDICÆ,
DE

TUTELIS,
PRIORA CAPITA

PRÆSIDE

*VIRO Nobilissimo, Amplissimo,
Consultissimo atq; Excellentissimo*

DN. JOHANNE HENRICO
FELTZIO,

J. U. D. Pandect. & Juris Canonici
P. P. Ordinario, & Capituli Thomani
Canonico,

SOLENNI Disquisitioni

Ad d. 18. Februarij Anno M DCC V.

scilicet
JOH. JOSEPHUS MANNIERE,
Molshemensis, Auctor.

ARGENTORATI,
LITERIS JOSIÆ STÆDELII, Acad. Typogr.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Farbkarte #13

B.I.G.

Centimetres

Inches

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8